

- 1. Ohmann Béla (Budapest, 1890 – Budapest, 1968): Zrínyi (A magyar vitéz), 1938-1939 körül (faragott mésző, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328288. Proveniencia: köztéri szobor, nyilvánosan látogatható őrzési helye: 8000 Székesfehérvár, Oskola utca 11.) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Ohmann Béla (Budapest, 1890 – Budapest, 1968): Zrínyi, 1938-1939 körül címen nyilvántartott alkotását, amely a Szent István-év alkalmából készült, és amely szorosan illeszkedik az emlékévé művészi koncepciójába, tekintettel a keletkezésének körülményeire és a komplex művészeti egységhez való tartozására, a szakvéleményt is figyelembe véve, a magyar képzőművészet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 2. Ismeretlen flamand (?) szobrász, 16. század második fele: Háromkirályok imádása (diófa, faragott, magasság: 50 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328442. Proveniencia: egykor Faragó Ödön (1869-1935) iparművész és neves műgyűjtő tulajdonában volt. 1935-ben szerepelt az Ernst Galéria aukcióján, 2006-ban kiállítva az Iparművészeti Múzeumban, Nagyházi Csaba gyűjteményéből. 2013-ban kiállítva a Budapesti Történeti Múzeumban) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság az Ismeretlen flamand (?) szobrász, 16. század második fele: Háromkirályok imádása címen nyilvántartott domborművet, tekintettel a kvalitására, a dokumentált magyarországi származástörténetére és a Magyarországon felellhető hasonló korú flamand művek ritkaságára, a szakvéleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes kulturális örökség kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását többségi igen szavazattal támogatja.

- 3. Ismeretlen festő, 18. század első fele: Assisi Szent Ferenc (vászon, olaj, 220 x 127,5 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327933. Proveniencia: Eredeti funkciója ismeretlen. Nyilvánosan látogatható őrzési helye: Dunaföldvári Barátok Szent-Anna templom oratóriuma) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú kérése az állásfoglalása kialakításához:

A Bizottság az Ismeretlen festő, 18. század első fele: Assisi Szent Ferenc című festmény védetté nyilvánítása ügyében kialakítandó állásfoglaláshoz a Szépművészeti Múzeumtól a szakvélemény kiegészítését kéri az alábbiakra vonatkozóan:

1) A szakvélemény azon megállapításának a kifejtése, hogy a festményt „most nem javasolja” védetté nyilvánításra.

2) A festmény kapcsolata a dunaföldvári Szent Anna plébániatemplom Schervitz Mátyás által készített festményeivel.

4. **Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Szent Ágoston, 1750 körül (vászon, olaj, 131,5 x 93,5 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328152. Proveniencia: Korábban oltárképképként funkcionált, nyilvánosan látogatható őrzési helye: a budapesti Alsóvízvárosi Árpád-házi Szent Erzsébet Plébániatemplom oratóriuma, 1011 Budapest, Fő utca 32.) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Szent Ágoston, 1750 körül címen nyilvántartott festményt, tekintettel a műemlék templomhoz fűződő kapcsolatára, továbbá Schervitz Mátyás életművében betöltött jelentőségére, a szakvéleményeket is figyelembe véve, a magyar és egyetemes képzőművészet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért egyedileg történő védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

5. **Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Kalazanci Szent József, 1750 körül (vászon, olaj, 124 x 93,5 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328150. Proveniencia: Korábban oltárképképként funkcionált, nyilvánosan látogatható őrzési helye: Váci Rendház ebédlője. 2600 Vác, Köztársaság út 1.) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Kalazanci Szent József, 1750 körül címen nyilvántartott festményt, tekintettel a műemlék templomhoz fűződő kapcsolatára, továbbá Schervitz Mátyás életművében betöltött jelentőségére, a szakvéleményeket is figyelembe véve, a magyar és egyetemes képzőművészet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért egyedileg történő védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

6. **Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Szent Domonkos átveszi a Szűzanyától a skapulárét, 1760 körül (vászon, olaj, 500 x 300 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328110. Proveniencia: nyilvánosan látogatható őrzési helye: Belvárosi Szent Mihály Plébániatemplom oltárképe, 1056 Budapest, Váci u 47/b.) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Szent Domonkos átveszi a Szűzanyától a skapulárét, 1760 körül címen nyilvántartott festményt, tekintettel a műemlék templomhoz fűződő kapcsolatára, továbbá Schervitz Mátyás életművében betöltött jelentőségére, a szakvéleményeket is figyelembe véve, a magyar és egyetemes képzőművészet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért egyedileg történő védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

7. **Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Immaculata Ádámmal és Évával, 1768 körül (vászon, olaj, 120 x 127,5 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327932. Proveniencia: Eredeti funkciója ismeretlen, nyilvánosan látogatható őrzési helye: Dunaföldvári Barátok Szent-Anna templom oratóriuma, 7020 Dunaföldvár, Rákóczi utca 3.) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Immaculata Ádámmal és Évával, 1768 körül címen nyilvántartott festményt, tekintettel a műemlék templomhoz fűződő kapcsolatára, továbbá Schervitz Mátyás életművében betöltött jelentőségére, a szakvéleményeket is figyelembe véve, a magyar és egyetemes képzőművészet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért egyedileg történő védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 8. Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Atyaisten, 1762-1763 körül (vászon, olaj, 112 x 80 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328155. Proveniencia: nyilvánosan látogatható őrzési helye: Újlaki Sarlós Boldogasszony Plébániatemplom mellékoltár oromképe, 1023 Budapest, Bécsi út 32.) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Schervitz Mátyás (Buda, 1701 – Buda, 1771): Atyaisten, 1762-1763 körül címen nyilvántartott festményt, tekintettel a műemlék templomhoz fűződő kapcsolatára, továbbá Schervitz Mátyás életművében betöltött jelentőségére, a szakvéleményeket is figyelembe véve, a magyar és egyetemes képzőművészet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért egyedileg történő védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 9. Claudel, Camille (Fere-en-Tardenois, 1864 – Montdevergues, 1943): L'imlorante (A könyörgő), 1905-1915 között (bronz, öntött, magasság: 28,5 cm, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327956. Proveniencia: 1940-es évektől magyar magántulajdonban, BAV Centenárium aukció, 2021. június 23., 329. tétel) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Claudel, Camille (Fere-en-Tardenois, 1864 – Montdevergues, 1943): L'imlorante (A könyörgő), 1905-1915 között című szobrot, az alkotó művészettörténeti jelentőségére és a mű kvalitására tekintettel, a szakvéleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes kulturális örökség kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 10. Vingárti Geréb Mátyás horvát-dalmát-szlavón bán (1447? – 1492/1493) idézése Grebeni Hermanfi László alnádornak. Kelt: 1487. április 8. (Papír, tinta, kézírás. Tartalma: Szentléleki Ákos fia Miklós nagybátyjának és gyámjának Erzsébet asszony, a néhai Szentléleki Ákos özvegye, most Lónai Albert hitvese ellenében Szent Jakab apostol ünnepének nyolcadára (augusztus 1.) Kőrös vármegye székhelyére, figyelmeztetés és tiltás ügyében. Az oklevél külzetén címzés és tartalmi kivonat, a záró viaszpecsétnek csak a nyoma látható. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327268. Proveniencia: Laskai Osvát Antikvárium, 30. árverés, 2018. december 1., 205. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Vingárti Geréb Mátyás horvát-dalmát-szlavón bán (1447? – 1492/1493) idézése Grebeni Hermanfi László alnádornak. Kelt: 1487. április 8. című oklevelet, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar társadalomtörténet, családtörténet és birtoktörténet, valamint a diplomatika kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 11. II. Lajos magyar király (Buda, 1506 – Mohács, 1526) latin nyelvű oklevele a lövöldi karthauziak Pápán lévő kőházának ügyében. Kelt: Buda, 1520. július 13. (Pergamen, tinta, kézírás. Tartalma: Az uralkodó Szapolyai János erdélyi vajda, anyja, Hedvig tescheni hercegnő és öccse, György kérésére a szerzetesek saját pénzen vásárolt kőházát – amely a "tó felé", néhai Kalmár Mihály özvegyének háza környékén helyezkedett el – a neki vagy pápai várnagyainak járó mindennemű adó alól mentesíti. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327058. Proveniencia: Központi Antikvárium 147. árverés, 2018. június 1., 112. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság II. Lajos magyar király (Buda, 1506 – Mohács, 1526) latin nyelvű oklevele a lövöldi karthauziak Pápán lévő kőházának ügyében. Kelt: Buda, 1520. július 13. című oklevelet, amely a karthauzi rend és Pápa mezőváros történetére vonatkozó egyedi forrás, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar egyháztörténet, társadalomtörténet, családtörténet, birtoktörténet, a diplomatika, és Pápa város története kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 12. Szapolyai János (Szepesvár, 1487 – Szászsebes, 1540) magyar király által kiadott latin nyelvű oklevelek, 1527 (2 db)**

A védett tárggygyűttes elemei:

1) Szapolyai János magyar király Noszlopy Benedek, néhai noszlopi Trombitás Kristóf testvére és Kristóf árvájának, Antalnak kérésére megerősíti öccse, Szapolyai György 1525. február 26-án kelt oklevelét, amelyben a Noszlop területén fekvő Nagyrét nevű kaszálót Noszlopy Györgynek és örököseinek adományozta. Szapolyai György oklevelében a mindenkor pápai várnagyra és helyettesére bízta, hogy Noszlopy Kristófot tulajdonában megvédje. Szapolyai János a megerősítés indoklásában kiemeli, hogy Kristóf a szerencsétlen mohácsi csatában a becstelen menekülés helyett nem vonakodott az öccsével együtt hősi halált halni. Pergamenoklevél, enyhén sérült függőpecséttel. 29 x 45,5 cm. Kelt: Buda, 1527. május 31.

2) Szapolyai János magyar király latin nyelvű papíroklevele a veszprémi ispán számára, amelyben közli vele a Noszlopyak számára tett birtokadományozás megerősítését és kötelezi őt a birtokbavétel háborítatlanságának biztosítására. Papíroklevél. A viaszpecsét helyével. 21,5 x 21 cm. Kelt: Buda, 1527. június 1. Az oklevél megközelítőleg kétharmada maradt meg.

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosítószám: 300488. Proveniencia: Központi Antikvárium 147. árverés, 2018. június 1. 113., tétel címen nyilvántartott levéltári dokumentum védett tárggygyűttessé nyilvánítása

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Szapolyai János (Szepesvár, 1487 – Szászsebes, 1540) magyar király által kiadott latin nyelvű oklevelek, 1527 (2 db) címen nyilvántartott dokumentumokat, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar politikatörténet, családtörténet, birtoktörténet, a diplomatika, és a mohácsi csata története kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásainak tekinti, ezért védett tárgyegyüttessé nyilvánításukat egyhangú szavazattal támogatja.

- 13. Görgei Artúr (Toporc, 1818 - Budapest, 1916) vezérőrnagy utasítása Kmety György (Rimaszombat, 1813 - London, 1865) alezredes, dandárparancsnoknak. Kelt: Promontorium, 1849. január 3., délután 1 óra. (Papír, viasz, kézírás, tinta, ceruza. Boríték formába hajtogatva, viaszpecséttel lezárva. Német nyelvű eredeti tisztázat, sajátkezű aláírással. Egy beírt oldal. Hátoldalán magyar nyelvű címzés: „A' feldunai hadsereg fővezére – Kmety dandárparancsnokságának – hivatalból / sürgős délután 1 óra ; Ott a'hol”, ami Duka Tivadar (Dukafalva, 1825. - Bournemouth, 1908.) honvéd hadnagy, később százados, az emigrációban az angol gyarmati hadsereg őrnagyi rangú orvosa kézírása. Boríték formába hajtogatva, viaszpecséttel volt lezárva. A feltépes miatt a papírban két helyen kisebb hiány keletkezett, mely a szövegben pár betűs hiátust okozott. A hiányzó darabkák a viaszpecsét alatt vannak. A magyar nyelvű címzésben a hivatalból és sürgős szavak kissé elmosódtak. A viaszpecsét mellett ceruzás számolás $100+150+80=3.30$. Ez valószínűleg később keletkezett. (19. század vége - 20. század eleje) műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327649. Proveniencia: Szőnyi Antikvárium 44. árverés, 2019. november 23., 282. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Görgei Artúr (Toporc, 1818 - Budapest, 1916) vezérőrnagy utasítása Kmety György (Rimaszombat, 1813 - London, 1865) alezredes, dandárparancsnoknak. Kelt: Promontorium, 1849. január 3., délután 1 óra címen nyilvántartott dokumentumot, amely a szabadságharc válságos időszakában keletkezett és a ténylegi ütközet körülményeit teszi világosabbá, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar történettudomány és hadtörténet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 14. Arany László (Nagyszalonta, 1844 – Budapest, 1898) autográf, aláírt levele sógorához, Szél Kálmánhoz "Kedves Kálmánom!" megszólítással. Kelt: "június 29. kedd 8 óra") (Papír, tinta, kézírás, 3 oldal. Tartalma: A levél tartalma a haldokló Szél Piroska állapota. Arany László közli Szél Kálmánnal, nem érti, két napja miért nem kapott tőle levelet, pedig ő minden nap írt. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326912. Proveniencia: Darabanth Aukciósház, 28. nagyarverés, 2017. november 27., 11384. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság Arany László (Nagyszalonta, 1844 – Budapest, 1898) autográf, aláírt levele sógorához, Szél Kálmánhoz "Kedves Kálmánom!" megszólítással. Kelt: "június 29. kedd 8 óra" című iratot, amely a Szél család és az Arany család levelezésének részét képezi, máshonnan megismerhető, nem hiánypótló forrásértéke miatt, a szakértői véleményt is figyelembe véve, nem tekinti a magyar társadalomtörténet, kultúrtörténet, életmódtörténet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásának, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal nem támogatja.

- 15. Ady Endre (Érmindszent, 1877 – Budapest, 1919) autográf sorai egy képes levelezőlapon Kövendi Rózsikának és Piroskának Kunmadarasra címezve. Kelt: Matlárháza, 1910. július 27. (Papír, tinta, kézírás. Tartalma: Szövege: „Itt Matlárházán nincsen fekete zongora. Üdvözli ismeretlenül szerető Ady Endre bátyjuk.” A lapon a költő sorai fölött Ady Lajos és további tizenegy személy aláírása. A képeslapot egy tátrai üdülésről küldték. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326933. Proveniencia: Krisztina Antikvárium, 43. árverés 2017. december 9., 149. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum védetté nyilvánítása (második tárgyalása)**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Ady Endre (Érmindszent, 1877 – Budapest, 1919) autográf sorai egy képes levelezőlapon Kövendi Rózsikának és Piroskának Kunmadarasra címezve. Kelt: Matlárháza, 1910. július 27. címen nyilvántartott dokumentumot, amely az aláíró személyek együttes jelenléte és baráti kapcsolata, továbbá az Ady életművét feldolgozó kritikai kiadás szempontjából egyedi forrás, a szakértői véleményeket is figyelembe véve, a magyar és egyetemes irodalomtörténet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan forrásértékű könyvtári dokumentumának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 16. Horthy Miklós kormányzó (Kenderes, 1868 – Estoril, 1957) autográf, német nyelvű levele Adolf Hitler német kancellárhoz "Lieber Herr Führer und Reichskanzler!" megszólítással. Kelt: Budapest, 1938. november 19. (Papír, kézírás. Tartalma: Mellékelten küldi a korábban, a "Pátrián" megígért almákat, amelyeket kenderesi birtokán termesztett. "Magyarország kormányzója" feliratú, fejléces levélpapíron. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326917. Proveniencia: Központi Antikvárium 145. árverés, 2017. december 1., 65. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú kérése az állásfoglalása kialakításához:

A Bizottság a Horthy Miklós kormányzó (Kenderes, 1868 – Estoril, 1957) autográf, német nyelvű levele Adolf Hitler német kancellárhoz "Lieber Herr Führer und Reichskanzler!" megszólítással. Kelt: Budapest, 1938. november 19. címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása ügyében kialakítandó állásfoglaláshoz a Magyar Nemzeti Levéltártól a szakvélemény kiegészítését kéri az alábbiakra vonatkozóan:

1) Annak megállapítása, hogy az irat milyen irattípusba tartozik (tervezet, kiadmányozott irat, hivatalos, félhivatalos vagy magánirat)

2) Az irat a provenienciája alapján honnan származik, honnan került ki.

- 17. Csáth Géza (Szabadka, 1887 – Kelebia és Szabadka közelében, 1919) autográf feljegyzései Kosztolányi Dezsőnek (Szabadka, 1885 – Budapest, 1936). Keltezés nélkül. (Papír, kézírás, tinta. Tartalma: Csáth Géza azt a kérést hagyta unokatestvérére, Kosztolányira, hogy halála után írja meg élete történetét. Ehhez a soha el nem készült regényhez Csáth több instrukciót is papírra vetett utolsó éveiben. A kéziratot Bori Imre adta először közre 1988-ban, a Hídban. Számos javítást tartalmaz. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327064. Proveniencia: Központi Antikvárium 147. árverés, 2018. június 1., 49. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú kérése az állásfoglalása kialakításához:

A Bizottság a Csáth Géza (Szabadka, 1887 – Kelebia és Szabadka közelében, 1919) autográf feljegyzései Kosztolányi Dezsőnek (Szabadka, 1885 – Budapest, 1936). Keltezés nélkül címen nyilvántartott irodalmi kézirat védetté nyilvánítása ügyében kialakítandó állásfoglaláshoz Szajbély Mihály irodalomtörténész szakvéleményét kéri a kézirat jelentőségére vonatkozóan.